

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 64/2019-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Námestovo v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 86/2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 86/2016 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ – vykonávajúci činnosť advokáta – návrhom doručeným okresnému súdu 2. mája 2016 uplatnil voči [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“) nárok na zaplatenie sumy 788,66 € s príslušenstvom z titulu zaplatenia trov právneho zastúpenia. Sťažovateľ namieta postup okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý podľa neho nekoná bez zbytočných prietáhov, keďže ani po dvoch rokoch a deviatich mesiacoch nie je napadnuté konanie právoplatne skončené. Okresný súd do dňa podania ústavnej sťažnosti nevykonával ani jedno pojednávanie.

3. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru ústavného súdu a uvádza, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o zaplatení trov právneho zastúpenia, výklad a aplikácia právnych predpisov je v tejto oblasti stabilizovaná, vec nie je podľa sťažovateľa skutkovo ani právne zložitá.

4. Sťažovateľ tiež uvádza, že včas a riadne reagoval na výzvy okresného súdu, opakovane písomne žiadal, aby okresný súd konal vo veci. Z uvedeného je zrejmé, že on ako strana sporu nespôsobil prietahy.

5. Sťažovateľ napokon uvádza, že zbytočné a opakované prietahy spôsobil okresný súd – do dňa podania ústavnej sťažnosti okresný súd nariadil dve pojednávania, a to na 15. január 2018 a 13. jún 2018, ktoré sa neuskutočnili, „pretože boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonného sudcu a z dôvodu neplánovaného lekárskeho vyšetrenia zákonného sudcu“. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že v napadnutom konaní neboli vypočuté strany a nebolo vykonané žiadne dokazovanie. Osobitne zdôrazňuje, že okresný súd si nevyžiadal spis Okresného súdu Žilina sp. zn. 17 C 217/2010 vo veci, v ktorej právne zastupoval žalovaného. V napadnutom konaní sa domáha zaplatenia sumy za právne zastupovanie žalovaného s tým, že žalovaný spochybňuje účelnosť vykonaných úkonov

právneho zastúpenia. Podľa sťažovateľa okresný súd postupoval neefektívne, pretože by musel nariadené pojednávania odročiť pre účely vyžiadania spisu Okresného súdu Žilina. Okresný súd postupoval pri príprave pojednávania v rozpore s § 157 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

6. Sťažovateľ podal predsedníčke okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ktorá odpovedala prípisom sp. zn. 1 Spr S 27/2018 z 13. septembra 2018, v ktorom uviedla, že *„od mája 2017 nebol vo veci urobený žiadny úkon smerujúci k ukončeniu veci, čo bolo spôsobené opakovanými práceneschopnosťami zákonného sudcu. Vo veci boli zistené prieťahy a preto bol nariadený dohľad v pravidelných trojmesačných lehotách, ktorého cieľom bude zabezpečiť plynulosť konania.“*.

7. Sťažovateľ ďalej uvádza:

„Pre opakované práceneschopnosti zákonného sudcu mala byť táto vec už dávno pridelená na konanie zastupujúcemu zákonnému sudcovi.

Okrem prieťahov, ktoré odporca priznal svojom vyjadrení č. 1 SprS 27/2018 zo dňa 13. 9. 2018 boli v tomto konaní ďalšie obdobie nečinnosti súdu:

- 2,5 mesiaca trvalo kým mi odporca zaslal výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh na vydanie platobného rozkazu

- 3 mesiace trvalo kým odporca vydal uznesenie o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh na vydanie platobného rozkazu

- 3 mesiace trvalo kým odporca zrušil uznesenie o zastavení konania

- 1 mesiac trvalo kým odporca vydal platobný rozkaz

- 1,5 mesiaca odporca doručoval platobný rozkaz žalovanému.

Tieto obdobia nečinnosti súdu trvajú celkovo už 31 mesiacov, čo je doba zbytočných prieťahov v tomto konaní.

Žalovaný do dnešného dňa nezaplatil súdny poplatok za podaný odpor proti platobnému rozkazu. Odporca do dnešného dňa nedal tento súdne poplatky vymáhať Justičnej pokladnici pri Krajskom súde v Bratislave.“

8. Na základe tejto argumentácie sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, a prizná mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 000 €.

9. Návrh na priznanie primeraného finančného zadost'učinenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že v dôsledku nekonania okresného súdu *„pretrváva stav... neistoty a stresu o tom, ako sa skončí toto súdne konanie a pocit sklamania z neprimeranej dĺžky konania“*. Podľa sťažovateľa napadnuté konanie má pre neho *„veľký význam vzhľadom na zjavne bezdôvodné tvrdenia žalovaného uvedené v odpore zo dňa 10. 5. 2017 proti platobnému rozkazu odporcu, ktoré spochybňujú moju odbornosť a ktoré žalovaný... šíri na verejnosti. Dobré meno je pre advokáta najväčšia hodnota.“*. Sťažovateľ namieta, že ani sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch, písomné urgencie a ani dohľad predsedníčky okresného súdu nevedli k náprave, t. j. k efektívnemu a plynulému konaniu okresného súdu v napadnutom konaní.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté

do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

12. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

14. Ústavný súd sa v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti sústredil na posúdenie, či ústavnú sťažnosť nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. V tejto súvislosti sa ústavný súd oboznámil s obsahom prípisu predsedníčky okresného súdu sp. zn. 1 Spr S 27/2018 z 13. septembra 2018, ktorý priložil sťažovateľ ako prílohu k ústavnej sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu v prípise okrem iného uviedla:

„Zo spisu 10 C/86/2016 som zistila nasledovné skutočnosti:

- dňa 2. 5. 2016 bol súdu doručený faxovým podaním návrh na vydanie platobného rozkazu, ktoré podanie bolo doplnené písomným podaním doručeným súdu dňa 2. 5. 2016

- výzvou zo dňa 27. 7. 2016 ste boli vyzvaný na úhradu súdneho poplatku, ktorý nebol uhradený, a preto súd konanie zastavil uznesením zo dňa 27. 10. 2016, proti ktorému uzneseniu ste podali sťažnosť

- uznesením zo dňa 23. 1. 2017 súd zrušil uznesenie zo dňa 27. 10. 2016 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku

- dňa 8. 3. 2017 súd vo veci vydal platobný rozkaz
- v súlade s Dodatkom č. 3 k Rozvrhu práce Okresného súdu Námestovo na rok 2017 bola vec dňa 3. 4. 2017 pridelená na konanie a rozhodnutie novému zákonnému sudcovi
- platobný rozkaz sa podarilo doručiť žalovanému až 26. 4. 2017, ktoré proti nemu podal odpor, a preto súd uznesením zo dňa 17. 5. 2017 platobný rozkaz zrušil
- dňa 1. 12. 2017 súd nariadil pojednávanie na deň 15. 1. 2018, ktoré pojednávanie bolo zrušené pre PN zákonného sudcu
- dňa 16. 3. 2018 súd nariadil pojednávanie na deň 13. 6. 2018, ktoré pojednávanie bolo zrušené z dôvodu lekárskeho vyšetrenia zákonného sudcu.“

15. Predsedníčka okresného súdu v prípise z 13. septembra 2018 tiež uviedla, že zákonný sudca vo veci požiadal k 30. septembru 2018 o prerušenie výkonu funkcie sudcu, preto dôjde od 1. októbra 2018 k prerozdeleniu spisov iným sudcom – vrátane spisu vo veci sťažovateľa. Dopytom ústavného súdu v kancelárii okresného súdu bolo 6. marca 2019 zistené, že spis bol 1. októbra 2018 pridelený sudkyňi Dr. Mikulášovej, ktorá 30. januára 2019 nariadila vo veci termín pojednávania na 26. marec 2019.

16. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

17. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej

lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

18. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

19. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

20. Vychádzajúc z prehľadu napadnutého konania v prípise predsedníčky okresného súdu, ktorý sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nespochybňuje, ústavný súd konštatuje, že v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti napadnuté konanie trvalo dva roky a desať mesiacov. Po podaní návrhu na vydanie platobného rozkazu v máji 2016 do januára 2017 riešil jednu z procesných podmienok konania – zaplatenie súdneho poplatku, pričom ústavný súd poukazuje na to, že dĺžku tejto (procesnej) fázy konania možno pripočítať sťažovateľovi, ktorý zaplatil súdny poplatok až po vydaní uznesenia o zastavení konania. V roku 2017 okresný súd vydal platobný rozkaz, doručoval ho žalovanému a zrušil ho po podaní odporu a v decembri 2017 nariadil pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že od podania návrhu v máji 2016 do decembra 2017 okresný súd konal plynulo, jednotlivé

úkony realizoval efektívne a účelne. Možno akceptovať námietku sťažovateľa v tom, že okresný súd v priebehu roka 2018 nevykonal relevantné úkony smerujúce k prejednaní veci samej, keďže nariadil dve pojednávania, ktoré však boli zrušené vzhľadom na okolnosti týkajúce sa zdravotného stavu sudcu, avšak po zmene zákonného sudcu od 1. októbra 2018 okresný súd koná, keďže nariadil vo veci nový termín pojednávania na 26. marec 2019.

21. Okresný súd bol efektívne nečinný v období roka 2018, napriek uvedenému – vzhľadom na celkovú dĺžku konania, ku ktorej čiastočne prispel aj sťažovateľ, uvedené pochybenie okresného súdu nemalo v čase predbežného prerokovania sťažnosti ústavne relevantnú intenzitu, t. j. aby bolo možné uvažovať o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v materiálnom zmysle.

22. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

23. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

24. Nad rámec veci ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v prípade, ak by okresný súd v ďalšom období v napadnutom konaní bez ospravedlniteľného dôvodu nepostupoval plynulo, resp. efektívne, sťažovateľovi nič nebráni v tom, aby sa opätovne obrátil na ústavný súd so sťažnosťou, ktorou bude namietat' porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. marca 2019